

A° ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 12. Aprilisben. 1788.

A' nevezetesebb és ujjabb hireknek rövid Summája.

A' múlt hónapnak 27-dikén ismét 4 milliomok, úgy mint harmadfél milliom ezüst, és másfél milliom aranyban küldeték-le a' Táborhoz, az alább már jelentett rezen kívül. — Edgy Politikus azt kérdi a' napokban a' másiktól: miért hogy a' Muszkák olly nagyon kéfedelmeznek, holott már a' más Frigyes réizről nagy serénységgel folytatták a' munkát? 's azt feleli ez: a' mi a' róftába
maradott) — — — — —

—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—

Azonban a' Muszka hadi dolgok kéfedelmének közön-
ségefőbb okait alább lehet szemlélni; látsuk a' Bé-
tsi Hadi - Tanáts-fzék által ki-adott bizonyos hadi-
történeteket.

(**) Tóth-országból a' m. hónapnak 30-dikán
költ jelentés-fzérént mintedgy ezer főből álló Török
Sereg, olyan tzállal, hogy a' Gradiskáner Regiment-
nek bal-fzárnyánál lévő Falut *Dubocsáztot*, és az
után a' Bróder Regimentnek jobb fzárnyánál fekvő
Simegy és *Sbieg* nevű Falukat el-prédáljon; a' Szá-
va folyó vizén tull lévő O Sántzba ágyúkat szegez-
vén-ki, azoknak lövöldözése alatt edgynéhány ha-
jókra rakodék, és a' Száva-vizén által indula: de a'
Grádiska Regiment Oberstlájdinántja *Bródánovits* Ur
olly derék óltalommal álla ellent; hogy a' viznek
felén innen nem jöhetvén, kényszerittének visszha-
jókázni. Másodszor is próbálták a' Törökök az által
hajókázást; de akkor is, nem tsak a' viz közepéből
vissza verettenek, hanem a' mi ágyúink által a' Tö-
rök ágyúknak halgatás parantsoltaték. Melyhez ké-
pest

pest látván a' Törökség, hogy már a' Sántz fokai-is
ugy el-vólnának lövöldözve, hogy azokban-is bátor-
ságos maradás nem lehetne; le-tevék által hajókázó
szándékjokat. Ezen tsatázás és lövöldözés tartott
reggeli 7-órától fogva, estvéli 5-óraig, melyben a'
mi Tiszteink a földel töltött Sántz-kosárok megé,
ollyan vigyázva rendelték vala el katonáikat, hogy
leg-kisebb kár sem esett benne: ellenben a' Törö-
kok közül 30-an estenek-el, és igen sok sebesített-
tek-meg. A' közelebb lévő faluba visszahúzáván
magát a' Törökség, hagyttanak az ágyúknak és 4
nagy hajóknak őrizetére edgy Komandót, melyet
látván *Brodánovits* Ur estvéli 6-órakor, 80 ember-
rel két tútajokra ülven, a' Száván által-ment, és
az őrizetre maradt Törökséget elkergette, 3 nagy
hajókat elfogván azokkal szerentséfen visszajött.
Itt 8 Törökök estenek-el, az ágyú-tsöket pedig a'
szaladó Törökség ló-háton vitte-el, kerekeit és e-
gyébb készületeit ott hagyta. — A' Bánátusból jött
jelentés-szerént az ugy nevezett szabad Sereg, igen sok
ki-ütéseket tévzen a' Török-földre, és többnyire min-
denkor szerentséfen: nevezetesen a' m. hónap' 30-dikán,
a' *Kórnulna* szoros helyeiben, 17 Belgrádból szend-
tőre igyekező szénával meg-rakott szekerekre ezen
szabad Sereg béliek rá ütven, a' kísérő Törököknek
nagy részét levágták, a' többit elkergették: 15-
pár ökröket, 4 Lovakat, és az el esett Törököknek
fegyvereit *Homolitz*a nevű Faluba szerentséfen bé-
hoztanak, a' 17 szénás-szekereket pedig ott a' szo-
ros utakban elégették. (**)

Stanislaus vólt *Lengyel Királyhoz* az *Elizéumi*
mezőkre küldött *Politikus Levél*.

Lengyel-országnak magában meg-hasonlása edgy
ollyan tárdj, mely a' *Politikusoknak* sok előre nézé-
sek-

fekre okot szolgáltatott : maga a' Lengyel Király a'
 Muszka Udvarhoz hajlandó ; a' Fő rendeknek nagy
 része a' F. Császárnak, más része a' Portának ba-
 rátságát kívánná ; egész Litkai, és más Vajdaságok a'
 Pruszszus Királlyal tartanak : ezen fok-felé vonások nagy
 nyughatatlanságot okoznak az Országban, mindenik
 rész részen tartja a' fülét, hogy a' hamu alatt lévő
 Politikusi tűz fel-lobbanván, a' maga pártosaival
 Zászlót emelhesen : sőt Angliának és Frantzia-or-
 szágnak része van a' Lengyel hasonlóságokban : edgy
 szóval ilyen forma állapotban vóltanak a' Görög-
 országi Szigetek mikor a' Mátzédonai Filep Király
 kezére akadtak. — Most Európának Politikája Prus-
 siára szegezett szemekkel azt kérdi: Valyon a' fri-
 gyes Udvarok a' Török Portától lejendő foglalások-
 kat akadályoztatás nélkül el-végezhetiké? Hát Prus-
 zsiának kára vagy kívánsága honnan pótoltatik ki?
 Erre a' Politikus jövendőlk az felelik? hogy —
 Lengyel-országból. Ez hát edgy olyan Ország,
 mellyből a' többinek rongyosságát ki-akarják földoz-
 ni, mellyből a' mérő Serpenyőnek egyenlő nehéz-
 ségét ki-kell pótolni. Szomorú jövendőlés! — —
 Frantzia-ország kételenségből tsendesen nézi a' Tö-
 rök háborunak ki-menetelét; Anglia pedig nyugodal-
 mason nézi a' magától készített Politika kerekei-
 nek sebess forgását, de mondhatom néked Stanis-
 laus! hogy ha az Anglus kerekeknek készítésére
 Lengyel matéria is fordittatik; féltő hogy el-török a'
 rugó, és a' kerekek forgása meg fog állani: külöm-
 ben az Angliai atzélból készült rugó nem török igen
 könnyen, Alig lehet hinni, hogy Lengyel-ország
 ez-úttal épségben maradjon — a' Pruszszus Király
 Birodalmainak széleit nem lehet másutt terjeszteni,

hanem csak Lengyel-ország-felé ez az Ország 3 hatalmas Monárkiák közé vagyon rekesztve, erőtelen, egyenetlen, nem elég vigyázó: ha láthatnád *Stanislaé* azon Orzágnak, mely tégedet annak idejében nem tudott illendőképpen megbetsülni mostani keserves állapotját; újra meg-hálnál rajta-való keferuségedben.

*Az ujjabb Levelek-szerént össze-szedett nevezetesebb
elegyes Tudósítások.*

Nagy Kálló 30. Mártzii: „Azon 328 válogatott f. ből álló ujj-katonaságnak máiodik és utolsó része, melyet a' N. Hajdu Városiak az ő Fejedelmek' és Hazájok' hiveséges oltalmazására nem csak önként ki állítottanak, hanem Paripával és minden szükséges hadi eszközökkel fel-is ékesítettének, ezen hónapnak I-ső napján Vurmzer Sergebéli fő Hadnagy Füleki Ur vezérlése alatt indittanának a' Tábornoz, hol minnyájon a' Vurmzer Sergéhez ragosztatnak. Léven pedig a' Hajdu Városoknak ő Felségétől edgy másod Kapitány, edgy all-Hadnagy és 3 Tsászár Kadétoknak ki-nevezésekre való engedelmekek; másod Kapitánynak nevezték a' fő Hertzeg Toskána József Sergebéli fő Hadnagy Gróf Kolonits Urat; kiis a' Vurmzer Sereghez által-mégyen; All-Hadnagynak a' De-Vins Sergében volt Káplárt Györfi Mihály Urat; ki a' Toskána Leópold Sergéhez mégyen — Tsászár Kadétoknak: Gentsi Ferentz, Oláh Jakab, és Petykó Mihály Nemes ifjakat; kiknek választás adatván, hogy kinek mellyik Sereghez tettik, ahoz mehessenek, Gentsi Ferentz a' Tsászár Magyar Lovas Sergéhez, a' más ketteje pedig a' Vurmzer Sergéhez menének. — A' napok-

ban 46-ezer mása réz-pénz vitetett hajón Bétsből a' Tabor-felé; most 2 márjást érő darab ezüst-pénzek vagynak felels-izámmal a' forma-fajtaban; melyek rövid időn forgásba mennek. — Szutsovából a' múlt hónapnak 15-dikén költ Levél-szerént Obest-Lájdinánt *Kosztolányi* edgy osztály *Erdödi* Sergebéli Húszárokkal és edgy *Kompánia* Oláhokkal *Littenmáréig* már ekkor bé-hatott vala. *Májor Bintzfeld* pedig edgy osztály *Székely* Húszárokkal, 2 *Kompánia* gyalogsággal és 6 ágyúkkal *Stupkából* bellyebb mozdult *Bájába*, a' honnan *Niámtz-felé* szandékozik. — A' mely *Török* háza-népével edgyutt *Kotzimból* *Tsernovitzba* által-szökött vala, ottan *Pulspök* *Dosoftei* *Tsureszkúl* által meg-kereszteltetvén, a' *Görög* Vallásra állott; mely a' *Mahumed* követői között igen ritka példánk. — A' mi *Bétsben* mulatazó *Törökjeink* máig-is félre vágot kontyál dohányoznak *Bétsben* a' *Török* fő-tzimerű *Kávé* házban; senki tsak azt sem veti szemekre; miért járnak verefs-farkú sárgu-papusban. De bezzeg jaj a' *Serviában* és *Bosniában* lakó *Keresztény* *Török* *Jóbbágyoknak*. Ezeknek szenvedések és meg-szünés nélkül való félelmek ki magyarázhatatlan; hátúlról jönnek a' *Tsatázásra* ki-indult *Török* *Sergek*, kik ezeket, mint a' *Mahumed'* vallása ellenségit ugy nézvén, minden tekintet nélkül pusztitják; innen a' *F.* *Tsászári* ostromló *Nép* útvén tüzelő erővel a' köztök lévő vakmerő *Török* ellenségre, ezek mindenüt az égés szomszédjában lakó *Ukálégonak*; és olyan ártatlan *Góják*; kik tsak azért büntettetnek, mivel a' *Darvak'* veszedelmes *Társaságában* találtattak. A' hól még a' *tsaták* el-nem kezdöttek-is; már tsak ott-is fokoknak el-hordazha-

tatlan, a' magok hazafiaiktól való, Keresztényi név után járó gyanús boszszú-állás. Az iratik, hogy csak Serviában közel 40-ezer Keresztény lakosok találtatnak ollyonak, kik a' mi fegyveres népünknek bé-érkezésével, a' Török ellen fegyvert fogni kéfszek, és rész-szerént fogtanak-is már, majd el-vállik igéretekben hűségek leszneké? — Még pedig minden órán el-vállik; mert a' mint a' közönséges tudósításokból értjük, ezen hónapnak 5-dikén, (ugyvala el-rendelve) a' leg-nagyobb tüzet akádó tsatázások el-kezdötnének volna, ha az időnek, és az által okoztatott sáros utoknak miatta a' nehéz *Artilleria* a' Táborhoz érkezhett volna; de még a' Várfalait rantó nagy ágyúk, és azokhoz tartazó góllýó-bifok többnyire mind az útban lenni mondatnak; mellyeket most olly Serénységgel költetnek, hogy ezen hónapnak 15-dikén a' közönséges tsatához kezdhefsenek. — Azt irtúk vala edgyik levelünkben, hogy a' Nagy Vezér fogná magával el-hozni a' F. Ts. és K. Konstantzinápolyban vólt *Internuntzius* B. *Herbert* Urat; de most edgy szova bé-vehető Tudósításból értyük, hogy a' Konstantzinápolyi Frantzia Követ; ki Konstantzinápolyból (az oka nem tudatik miért?) vizsiza ment, B. *Herbert* Urat-is Márséliába vitte magával, a' Muszka Követ pedig még is a' 7-toronyban lenni mondatik. — Tsudálatos, azt írja edgy Politikus, hogy a' Muszka részről olly gyengén és kéfedelmesen folynak a' dólgek, hólot leg-előbb-is ezek vetettnék szikrát a' Török tüziporba. Ennek titkosobb, 's talám a' Kabinétok' *sirhangja* alatt lappangó okát nem a' mi dólgunk keresni; de ha a' héten edgy *Péterváradról* érkezett Kurir szovának hihetünk, itt a' drágaság, a' pénz-

pénznek süket hangja, az előre el-nem készült és a' terhes utak miatt el-maradott Artilleria-is okozhat valamit; mert ezen Kurirnak szova szerént, Kerfónésusban olly nagy az éhség, hogy a' Muzka Udvarnak 3000 Népnél többet ott tartani nem lehet. Pétervárában ujság az ezüst és arany; mind Pappiros a' pénz, és már tsak itt-is 14 kr. edgy font hus; *Márs* ellen támodott *Czéres*. Hát hogy B. Herbert Urat el-botsátották, a' Muzka Követet pedig máig-is fogságságban tartják a' Törökök, még-is azonban a' leg-nagyobb erőt és dühöséget ellenünk és nem a' Muzkák ellen fordítják, hól fekszik ennek az oka? azt kérdi edgy más Politikus — Spanyól és Frantzia-országokban — azt mondja a' másik; de mit tartazik a' dólgoznak el-rejtett oka nyomozása a' mi *Kurirunkra*; láfsúk a' történt dólgozat.

A' F. Tsászár Futokról Pétervárába költezett által; és az iratik, hogy nem régiben olly különös Isteni godviseles tapasztaltaték ő Felsege körül, mely-szerént midön a' napokban edgy Helységet maga körül-nézett volna, alig mene-ki a' Faluból, hogy edgy néhány pertzentések múlva 2 Török ágyú-gólyóbifok jövének azon faluba; mellyek által 3 emberek életektől fosztatának-meg — Sött a' fő igazgató Vezér *Lásci Ur* táborigi Paripájáról-is azt írják némellyek, hogy már lett volna ollyan szaladó állapotban, mely-szerént, mihelyt vitéz Urat minden férelem nélkül bátorságos helyre vivén megállott volna, tsak el-dölt 's mozdúlhatatlanná lett. — Három napoktól fogva a' Bétsben keringő Német Levelekben futtogtatik, hogy edgy tsorda Török Belgrádon alól mint edgy 2 mért földnyivel, edgy F. Tsászári mint edgy 2000-ből álló népre véletlenül

rá-ütvén, ezeket mind le-apritotta volna; az edgy Generálig; ki kemény sebbe esvén bátorságos helyre jutott. A' Törökök számát itt 6000-re a' miéinknek pedig 2000-re vetik. Itt szükség már meg-gondolni a' mi Olvasóinknak, hogy az Ujságiroknak könnyebb pennával 2000 embert 's többet-is le-vágni, mint a' Töröknek; azért edgy kis várakozás nem lesz talán unalmokra az Olvasóknak, mig ezen történetről világosobban tudósittatunk. — A' Velentzeiek, a' mint már irtuk vala Egyrészfere-fem hajloknak akarnak vala ezen háborura nézve maradni; de a' Törököktől már ezek-is annyira ingerel-tettek, hogy, a' közelebb jött Levelek-szerént, ha-dat izentek a' Török ellen. A' minapi méreggel meg-vesztegetett füstös has és bor nem jó-izün esett vala ezeknek. — A' Skutari Basáról minden Tudó-sítások azon edgyeznek-meg, hogy ez hasanló kép-pen útban volna már a' Keresztény Tsászári Udva-rak mellett a' Török ellen ki-mért tsata mezején meg-jelenni, sőt némely közönséges levelek-szerént, a' Magyar Tábortól már edgy fő Vezér-is küldetett volna ezen Basához (kinek némellyek nevét-is ne-vezik) azért, hogy ennek munkáiban segítségül le-hessen. — A' Serviai Kereszténynek, kik a' Porta uralkodó jármát örömeft ki-vetnék nyakokból a' mint edgy tudósításból olvassuk, észre-vévén, hogy az ujj *Teferdár* 1 ezer 3 száz Jantsárokkal Belgrád-nak nagyobb erősítésére igyekeznek; edgy *Koksa* nevű Fő Görögnek elől-járása alatt, mintedgy 4 szá-zan fel-fegyverkezve, edgy erdőbe, edgy Konstan-tzinápolyból Belgrád felé menő gödrös-út mellett el-rejtvén magokat; mikor a' *Teferdár* az előre-kül-dött lovasok után maga-is népével a' gödrös-útban

jó reggel el-érkezett vólua ; edgyenként jó-moddal tzelba vévén a' Törököket, hirtelen igen sok Jan-tsárt magával a' *Tefterdár*ral edgyütt el-ejtettének : a' többi Törökség meg-remülvén el-kergettetett, és igy azon Keresztyének sok lovakat, kész pénzt, Belgrádi Basának szóló Leveleket prédáltanak-el, és azokat Péterváradra küldötték. Az ilyen el-fogott leveleknek nem igen hisznek a' mi Tisztjeink, ne hogy valamely Bafa által meg-tsalattassanak.

Edgy Bukovinai Levél. A' múlt hónapnak 12-dikén 4 - helyeken edgyfzersmind rukkoltak-bé Móldovába a' mi Sergeink : Gróf *Nemes György* a' Székely Húszárok Oberstlájdisántja, 2 Kompania gyalogsággal és edgy osztály Székely Húszárokkal Bá-jába ; Oberstl. *Kosztoláni* edgy Komp. gyaloggal, és egy Osztály *Gréfen* Húszárokkal Littenmáréba ; Obester *Fábris* Ur hasonló Sereggel Dorohójbá ; Májor *Képiró* Ur pedig Botutsánba mentenek. A' Törökség ezeknek el-érkezésével minden ellent-állás nélkül el-szaladtanak, a' Móldovai lakók pedig uem csak örömmel fogadták a' mi népünket, hanem 9 Ispányokat (*Iszpréászki*) választván magok közül, a' F. Császár hűségére, azon említett Staab Tisztek hallattára és gyönyörüségére önként meg-esküdtének. — *Zengben* ezer, *Karlóbagóban* pedig 5 - száz főből álló katonaság fekszik ezen helységeknek őltalmazására.

Edgy Bukuresti Tudósítás - szerént Markéli Ur, a' ki Báró *Metzburg* helyett a' Vajdánál követi hivatalban vala ; eddig ugy tartatott mint fogoly : most pedig engedelmet nyert a' Császári Tartományokba való bé-jövetelre, Sőt midőn Brassoba kéred-

redzett volna, a' Vajda elegendő kísérő Serget rendelt számára. Ugy vélekednek ezen dolog iránt, hogy a' Vajda ezt a' Porta parantsolatjából tselekedte; tudván más-felől, hogy Báró Herbert Ur-is Konstantzinápolyban maga szabadságát megnyerte. Ezen nem mehetnek-el a' Politikusok; titkos flatéria.

Bétsi Történetek és hírek. Edgy vafsal kereskedő Bétsi lakos, ki a' maga gazdagságaira nézve tehetős ember vala, a' múlt héten 3 nap edgy-másután a' szégyen köven álván, most a' több gonosztévőkkel edgyütt az utzákat seperi, és azt is fogja, ha-él 5 elztendőkhig seperni; de vallyon miért? Ez edgy más magánál fokkal szegényebb embernek 4000 forintjával adofs lévén, hozzá megy nem régiben az ő Hitelezője, 's azt mondja néki: Barátom! én a' 4000 forintról adott tanú-bizonyság-levelet elvesztettem; de vagyok olyan reménységben, hogy te azt nem fogod tagadni, hogy nékem azon pénz adofs ne vólnál; azért kerlek fizessd-meg; mert szükségem vólna rája. Ezen meg-örvendvén az Adofs, kezdi hamissan erőfitteni, hogy ő már rég megfizetett volna néki. A' Törvény eleibe kerül a' dolog, 's itt-is meg-esküszik hamissan, hogy ő megfizetett; a' honnan a' másik minden puska-fzó nélkül elveszti a' 4000 forintját. Midőn már edgy darab idő tölt vólna ezen dologban, történetből rá-talál a' Hitelező a' Tanú-levélre, 's viszi a' Törvényfzék eleibe, hól már az Adofs le-tette vala hitét, hogy megfizetett. Az igazság napfénye eleibe kerül a' hamis-hit; mellyet a' fenn említett büntetés nyomba követe. Az efféle történetek gondofságra tanítják a' Hitelezőket, mind addig, míg a' Keresztények

nyek Tárfaságában azok a' gonofz lelkiúségek meg-
nem szünnek, mellyektől edgy természet világánál
járó jó-szivű Khinai Pogány irtózik. — Bétsból és
Bétsben kerefztül takarodik a' hadi-nép le-felé szün-
telen. A' múlt hétfön a' Laudon Serge indula-ki-
innen; ma megint edgy más Német Gyalog Sereg.

Erre a' kérdésre hogy: *Aprilisnek 6-dik napja mi-
ről nevezetes?* azt feleli edgy Bétsi Német Ujság
levél; arról: hogy ezen napon holt-meg *Korvinus
Mátyás Király*, ama nagy *Hunyadi Jánosnak* fia,
a' ki a' maga érdemein kívül, melyeknek örök em-
lékezete vagyon a' Magyar Házában; tsak az Attya
viselt dólgaiért-is meg-erdemlette volna a' Magyar
Koronát, mellyet a' Törökök ellen oíly vitézül ól-
talmazott. Ez a' halhatatlan emlékezetű Király,
ha a' reménylett Tseh-orfszági Királyi Székben nem
űihetett-is, leg alább Morvát, Silefiát, Lufatziát
meg-hódolván, Austriát-is edgy ideig 3-dik *Fridrik*
Tsászártól el-vette vala. A' mellett hogy gyözhe-
tetlen vitézségű ember vólt, fzeretre a' Tudomá-
nyokat-is; már Budán igen szép Könyv-tárt (*Biblio-
tékát*) állított vala-fel, mellynek az akkori Török
háború által lett el-pusztulását annyival inkább saj-
nálják a' tudósok, mennyivel ritkább és drágább
eredeti Görög kéz-irásokkal vala rakva.

A' nagy *Fridriknek* jelenti egykor jó-kedvében
edgy Tisztje, hogy az őrizeten lévő katonák között
edgy Káplár, a' ki különben jó reménységű szép
ifjú ember vala, 'sebbeli Orája nem lévén, edgy
gólyóbist viselne az Óra-lántz végén. El-mosolyo-
dik rajta a' nagy *Fridrik*, és sétálás közben meg-
mutattatván magának azon Káplárt, hozzája fordul
és

és így szól neki: Tenéked derék katonának kelle-
tik lenned, hogy a' Káplári fizetésből Órát visel-
hetz. En igyekezem, felel a' Káplár, F. Uram azt
a' nevet meg-érdemleni azon-kivül is, hogy Órát
viseljek. A' Király a' maga drága köves arany
Óráját meg-tekintvén. — Az én Óram, így szól,
négyet mutat, lássuk ha edgyeziké a' tiédde? a'
Káplár húzván-ki a' gólyóbist így szól: Az enyim
se 4-et se 5-tet nem mutat, hanem mutatja azt a'
hatált, mellyet Felsőgedhez való hiveségből várok,
hogy arról el-ne felejtkezzem. Hogy azon életed-
nek, mond a' Király, mellyet érettem le-akarisz ten-
ni, némely óráit meg-tekinthesd; ezt az arany
Órát néked ajándékozom. Így nyeré-el az óra-
lántzon gólyóbist viselő Káplár a' Fridrik arany
óráját.

A' Móldovai Bóérok meg-látván nem régen,
hogy edgy bátor szivű Tsászári K. részben való em-
ber, jó markos legényekkel a' Török-földre ütven,
onnan sok Török-lovakot el-hajtana és prédálna;
azt gondolták, hogy, már a' várt katonaságnak ezek
elől-járói vólnának, melyre nézve ezeknek a' Tö-
rök-lovak fogásában segítségül valának: De meg-tsa-
lattatának a' Bóérok, mert azon ember újra bé-üt-
vén a' Törökök-földre lovakért; a' Fotitsani Bafa
által ki-kuldetett Arnótak meztelen kardal várák
vala és el-fogyván ötöt legényeivel edgyütt kén-
szeríték hogy azon, Bójérokat, kik a' lovakra ve-
zették őket, név-szerént adnák ki, hogy azok is Fo-
titsánba vitefsenek. Ekkor azon bátor szivű em-
ber az erszénnyét ki-vévén, kezde az Arnótokkal
alkudozni a' maga életéért, azonban intvén szemmel
a'

a' maga legényeinek, azok az Arnótok fegyvereit elragadván, fokat közüllök le-vagdalanak, és a' prédált lovakat szerentséfen el-hozák.

Elegyesebb Hírek.

Azt olvassuk edgy Bétsi Levélből: Minthogy Erdélyben a' múlt esztendőbeu a' hernyó miatt igen kevés Káposzta termett vala, tehát rendelés tétett, hogy a' Maroson üresen vissza-menő Sós-hajókban 20 ezer veder favanyó gyalúlt Káposzta vitessék-fel Szegedről a' Hadi nép számára. — Amag nagy nevű Vitéz Fő-Vezér *Alvintzi Urról* az iratik, hogy Triestbe megyen; de még a' több környülállásait, és okát ezen úttyának nem tudjuk. — A' Triestből nem régen el-indúlt Muszka hajós Sereg, a' mint iratik, edgy Török hajót fogott-el, és *Fakupnak* meg-vételében 300 Törökök estenek-el. — Károlyváron edgy Fogoly Török azt beszélette, hogy az Austriai Sergeknek gyözedelmekre fokat szolgálnak a' dobok, sipok, trómbiták és más tsengő műlikák; mert a' Török-lovak azokhoz nem szokván a' zabólával igen keveset gondolnak. — A' Bétsi Tsizmadiákkal edgy Kontrakust kötött a' Hadi-Tanáts, hogy mennél hamarább 60 ezer bak-kantsor, 30 ezer Magyar-tsizmákat és 4 ezer úta-zó farukat készítsenek; mellyek' kétség-kivül az ujjonon állitandó szabad-Sergek számára léfznek. Azonban a' minden-napi példák bizonyysága szerént ki-ki által látván azt, hogy a' Törökök ellen a' Magyar Huszárság leg hatalmasobb viadalmi eszkösz, ezeknek számát minden módon fokosittani igyekeznek. — Ha edgy folyó vizen túl a' Sántz-áfok' óltalmára vigyázó-nép meg-értvén, hogy jő az ellen-

ség és a' velek lévő Hadnagy parantsolatjára a' fegyvert (hogy a' fajka el-ne merüljön) el-hányván, hirtelen 15 edgy fajkába ülnének, és edgy Jantsár övig ugordván utánnak a' vizbe, fajkájokat egyedül a' parthoz húzná, ott a' Hadnagy üstökét meg-kapván ki-rántona és fejét venné; ha más 5 Jantsárok ugyan ezen fajkabélieket mind rendre fejelnék azon-kivül, hogy valamellyik kardat rántana szép hadi-hir vólnaé ez? feleljen-meg a' hóltak' országában lévő Hadnagy *Trautman*. En magam részéről előbb pennámmal ízútam vólna-ki ezen Jantsárnak a' szemét, hogy sem illy gyalázatoson veszem vólna-el. *Sapientia pauca*. — Midőn az Erdélyi katonaság tettetné magát, mintha Foksán nevü Török faluba szándékoznék bé ütni; a' Foksani Törökség között igen nagy zenebona támada, némelyek szándékoznak vala el-szaladni, mások magokat megadni, mások ellenben hóltig óltalmazni magokat, és így a' fel-lázzadott Pogányság edgyik részén sem tud vala meg-edgyezni; azonban fokban találtattak közöttök olyanok, kik ezen villongó időt haszonra kívánván fordítani, és akarván a' zavaros vizben halászni, a' főbb házakba bé-rontnak vala, onnan minden drága portékát, és nevezetesen pénzt erővel el-vesznek vala, fok házakat fel-gyújtnak vala, és így Foksánnak nagyobb része minden fegyver zörgés nélkül, a' tulajdon benne lakók által porrá és hamuvá változék. — Hogy a' Törökök-is a' hadakozást a' Nagy Istennek (*Halla*) nevében igyekeznek kezdeni és follytatni; meg-tettzik azon konyörgésből, mellyet a' Török Fő-Püspök (*Mufti*) azon alkalmatofsággal, midőn a' *Mahumed* Proféta bíres Zászlóját, edgy Alkoránnal edgyütt a' Nagy Vazérnek által-adta vala, mondott: mellyet a' benne gyönyörködők kedvéért ide tettük.

*Athzemnek a' Török Fö-Vezérnek meg-szentelésére,
a' Keresztyének ellen-való hadba indulásakor.*

A' minden irgalmaságok Attyának Istenének nevében! — Mi tenéked bizonyos győzedelmet jövendőlnünk; botsálsa-meg az Isten a' te tselekedett, és tselekedendő büneidet; töltse bé a' maga kegyelmét te-benned, és vezéreljen tégedet az igaz útra. Ő bofsullja-meg a' Keresztyének' gonofzságát, a' kinek segedelmében a' te kezeid, és azoknak kezei kiket te vezérelsz, erőt találjanak, ő az igazán hívőknek (*Muzelman*) segittsére, láthatatlan Sergeket küld az égből; mert csak ő egyedül igaz és hatalmas! Imé nagy Isten! a' Te szemeid előtt le-tészszük ezen Szent Könyvet, (*Alkorán*) és fel emeljük ezen Zászlót, mellyet győzedelmednek jeléül a' Te Követed Mahumed minékünk hátra hagyott: ezeket ajánljuk a' Te óltalmazásod alá; védelmezzed ezeket a' Te és a' mi ellenségeink ellen, kik ezeket meg-vetvén, minket a' mi atyáink' örökös határiból ki-akarnak kergetni. Oh Te számtalan vétkeknek meg-botsátó Istene! Oh Te minden hatalomnak Istene! A' Te hatalmad-szerént, mellyel az egész világnak fel-fuvalkodását meg-alázod; rontsad-meg a' mi ellenséginknek ránk törő szándékát! Te Uram egyedül való Isten vagy, kihez hasonló valóság nem táltatik; légy irgalmas a' Te Követednek Mahumednek, és az ő Követőinek Amen. Ditsöitessék az egész Világnak irgalmas Istene Amen. Lám hogy a' Törökök-is emberek.